



SAMenhang

SAM Bestuursbureau
Maandbrief nr. 2
Jaargang 2

13 december 2011

Wat mij zo ter ore kwam...

... dat de lijvigheid én het taalgebruik vele SAMmensen ervan weerhouden de maandbrief *SAMenhang* te lezen. Het eerste 'ongemak' valt te verklaren, namelijk dat het een maandbrief betreft die een aantal onderwerpen over een langere periode behelst welke zich eenvoudigweg niet laat beschrijven op 2 A4-tjes. Over het tweede aspect, het taalgebruik, valt te twisten. Maar de eerlijkheid gebied te zeggen dat men wel een punt heeft... Echter, purisme laat zich niet dwingen!

Hoewel ik geen beterschap beloof, roep ik een ieder wel op de maandbrief te blijven lezen / scannen, daar het informatief is en veelal de beleidsuitvoering ondersteunt dan wel toelicht.

Visieontwikkeling

Hoe nu verder?¹

Visieontwikkeling mag niet leiden tot lijvige documenten die vier jaar lang ergens in de kast komen te liggen. Het mensbeeld, de mission statement, het wezen van SAM moet in de 'bloedbanen' komen. Zij dienen levendig te blijven en als basis te gelden voor elk onderwijsinhoudelijk dialoog.

De Tweedaagse 2011 mag daarom als opmaat gezien worden naar duurzame organisatieontwikkeling, waarin het goede gekoesterd wordt en verbeterd, waarin het goede het goede blijft door waarborging. En dat kan alleen als er met grote regelmaat over gesproken wordt. Wanneer het zichtbaar is (bijvoorbeeld het bijvoegen van de mission statement aan het huidige briefpapier en op de enveloppen; bijvoorbeeld door het bedenken van een motto).

Visieontwikkeling is bewustwording van wie je bent, wat je doet en hoe.

¹ Uit: 'Opbrengsten Tweedaagse 2011'

De mensen van SAM zijn helder in wat er gebeuren moet:

In de komende vier jaren zal er hard gewerkt moeten worden aan het vullen van de rugzak van elk kind binnen SAM:

- *zelfstandigheid / zelfredzaamheid*
- *zelfvertrouwen*
- *kennis op eigen niveau*
- *sociaalvaardig*
- *doorzettingsvermogen*

Alle mensen van SAM hebben zich uitgesproken te willen werken vanuit optimisme, veiligheid; met gevoel voor uniciteit; vanuit waardering, respect en vertrouwen.

De mensen van SAM hebben uitgesproken toekomstgericht te willen zijn, kwaliteit- en ontwikkelingsgericht; te willen werken in en vanuit een lerende omgeving; zij willen veiligheid bieden en staan een grote deskundigheid voor.

De mensen van SAM willen boeiend onderwijs organiseren, handelingsgericht en gezamenlijk de SAMvisie uitdragen. Daarnaast wil SAM in de komende vier jaren sterk investeren in nieuwe leermiddelen; wil zij zich in de volle breedte profileren, SAMbreed werken met een eenduidige zorgstructuur. De mensen van SAM vinden het voorwaardelijk dat het personeelsbestand in balans is en zoeken deze in de 80-20-verhouding. Er dienen prioriteiten te worden gesteld en heldere doelstellingen. Successen dienen te worden gedeeld én gevierd, teneinde een goede borging te realiseren. De mensen van SAM noemen HGW en specialisme in huis (functiemix) wezenlijk.

Het Schoolplan 2012 – 2015, de Algemene Schoolgids 2012 – 2015 en de vigerende bestuursfilosofie Policy Governance zullen dan ook in het teken van de opbrengsten van de Tweedaagse en de deling ervan na de bijeenkomst op 29.09.11 geschreven worden.

Een passende plek voor iedere leerling 3.0

Op 20 oktober jl. heeft de Afdeling advisering van de Raad van State een antwoord geformuleerd aan Hare Majesteit de Koningin, die op voordracht van de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap het voorstel tot wijziging van een aantal onderwijswetten bij de Afdeling ter toetsing heeft neergelegd. Ondermeer de stelselwijziging en de financiering van de leerlingenzorg zijn grondig door de afdeling doorgelicht.

Een afschrift van dit antwoord – welke ondubbelzinnig is - kan worden verkregen bij het bestuursbureau.

Voorts zitten de bestuurders binnen het Samenwerkingsverband Doetinchem volop in de besprekingen rondom de vorming van het nieuwe verband. De minister heeft een schikking voorgesteld en aan de betrokkenen min of meer overgelaten daarin mee te gaan. Het samengaan van bestaande verbanden, het fuseren van oude structuren gaat echter niet zonder slag of stoot. Aan de overlegtafel worden uiteenlopende zaken tegen het licht gehouden teneinde afstemming te vinden. Die afstemming kent een regelrechte link met de bekostiging van zorg. Met andere woorden, onder elk dialoog ligt de vraag *'Wie betaalt het, aan wie en hoeveel?'* Heel begrijpelijk aan de ene kant, aan de andere kant zorgwekkend. De basisscholen proberen – naast meer toegerust te worden in het kader van Passend Onderwijs – antwoorden te vinden op de krimp. Om overeind te blijven zal er met een nog meer kritisch oog gekeken worden naar het verwijzings- en deelnamepercentage sbo/so – welke ver boven het landelijk gemiddelde liggen en in de verevening zeer nadelig zullen doorwerken. De zorgmiddelen gekoppeld aan de meest passende plek van het kind kan de houding *'Houden we het kind binnen, houden we ook het geld op zak'* in de hand werken. Hetgeen een zweem van sturen op middelen kent.

De vraag blijft – en daarmee de zorg – of de meest passende plek voor onze leerlingen gevonden wordt als de focus op kengetallen zo sterk is, dat regelrechte quotering vermoed wordt. Het laatste gegeven zal nooit en te nimmer door enig schoolbestuur erkend worden, maar maakt direct het duivels dilemma, de onmogelijke spagaat duidelijk waarmee de basisscholen te kampen hebben. Allen hangen oprecht de WSNS-gedachte aan en typeren Passend Onderwijs als zuiver, maar verafschuwen de duistere wereld erachter waarin geld regeert.

In de komende twee jaren verwacht ik een aanzienlijke afname van de grootte van de onderwijsorganisatie SAM. Zeker de instroom van het jonge kind zal afnemen, daar de zorg voor een volledig verblijf binnen sbo/so (groep 1 t/m groep 8) dubbel bekostigd wordt. Als SAM na twee jaar – na 'effectuering' van Passend Onderwijs – als onderwijsleerplek weer gaat toenemen in omvang, zal me dat niet verbazen. In de zorgroute, opgetekend in het Zorgplan 2011 – 2012 neemt het sbo namelijk een kernachtige rol in. In de bekostiging is het sbo nog steeds vele malen goedkoper dan het so. Sturen op middelen kan in die zin ook weer voordelig uitvallen voor SAM. Ook in het voortraject – voor er werkelijk de verwijzing afgegeven wordt – gaat het sbo samen met het bao en so een grote rol spelen en wordt er een beroep gedaan op de deskundigheid van de mensen van SAM.

De leerlingen van SAM

Op de peildatum, bovenaan deze maandbrief, zijn ingeschreven:

- SAM locatie Vondelstraat 48 leerlingen
- SAM locatie Calslaan 126 leerlingen
- SAM locatie Boddens Hosangstraat 124 leerlingen
- SAM locatie van Limburg Stirumlaan 181 leerlingen

Dat betekent een totaal van 479 leerlingen. Ter vergelijking: op de teldatum van 1 oktober 2010 stonden 486 leerlingen ingeschreven. En in de eerste *SAMenhang* van dit schooljaar telde SAM 472 leerlingen.

In januari 2012 volgt het eerste instroommoment van verwezen leerlingen binnen het Samenwerkingsverband Doetinchem en mag eerste indicatie gezien worden van het gewijzigde ‘verwijzingsgedrag’ van de basisscholen.

De mensen van SAM

Op het moment van schrijven van deze maandbrief hebben alle mensen van SAM een uitnodiging ontvangen voor de informatiebijeenkomst van woensdag 11 januari 2012. Ik wil nogmaals benadrukken hoe belangrijk het is om daarbij aanwezig te zijn. En als dat niet mocht lukken, hoop ik dat men elkaar op de hoogte stelt van de inhoud van deze bijeenkomst.

In november 2011 zijn de besprekingen gestart met de mensen van de Cabo betreffende de Begroting 2012. Opnieuw wordt de onderwijsorganisatie SAM geconfronteerd met een niet-sluitende begroting. De hoogte van de roodstand is ronduit teleurstellend te noemen, zeker gezien de inspanningen van het afgelopen jaar. De verhouding loonkosten ten opzichte van de gehele exploitatie is weliswaar fors gezakt, maar heeft nog weinig effect gehad op het resultaat. Daarnaast wordt het dalend leerlingenaantal voelbaar evenals het afnemen van de leerlinggebonden financiering.

Op 7 december 2011 is er een groot overleg belegd om de Begroting 2012 en de gevolgen ervan in breder verband te bespreken. De deelnemers aan dit overleg waren namens SAM het bestuur, de directie en ondersteuning en een afvaardiging uit de personeelsgeleding van de gmr. Namens de Cabo zaten aan de heren E. Reugebrink, R. Ruiterkamp en mevrouw J. Booltink. Het PON werd vertegenwoordigd door mevrouw M. Keizer en mevrouw M. Schouten.

Van dit overleg is een verslag opgemaakt dat inhoudelijk gedeeld zal worden met iedereen binnen SAM op 11 januari 2012.

Hoewel ik altijd voorzichtig positief de verwickelingen in het onderwijs in algemene zin en rondom SAM in het bijzonder tegemoet zie, ben ik wat meer gematigd nu het voorlopig resultaat van de Begroting 2012 haar slagschaduw werpt op het bestaan van SAM.

Als daar dan ook de plannen in het kader van de opbrengsten van de Tweedaagse doorkruist dreigen te worden door de gevolgen van de begroting, vind ik het op bepaalde momenten lastig om 'optimistisch' te blijven en 'vertrouwen' te hebben. Er zijn dagen dat de zorgen omtrent de toekomst van SAM dan de overhand krijgen.

SAM als onderwijsorganisatie

Op 21 november is er weer een SAMbrede studiedag geweest die in het teken stond van de Ontwikkelagenda en de opbrengsten van de Tweedaagse 2011. Er mag gesteld worden dat er onderwijsinhoudelijk én visionair veel goeds gebeurt binnen onze onderwijsorganisatie. En wat nog veel belangrijker is: het wordt door de mensen van SAM gedeeld en bevestigd. Er is sprake van grote bewustwording op velerlei gebied, een belangrijk gegeven in de plannen voor het opzetten van het Kenniscentrum, waarvan de contouren langzaam, maar gestaag meer zichtbaar worden. De eerste 'schetsen' van dit centrum zijn al gepresenteerd in het regionale overleg van sbo-directeuren (Rosa), bij het Samenwerkingsverband, bij het PON en in de week gelegd bij een aantal belangstellenden.

Het opzetten van een dergelijk centrum (zie volgende pagina voor een impressie) – al jarenlang een ambitie binnen het Samenwerkingsverband en opgenomen geweest in het Koersplan – vraagt om een gedegen aanpak en voorbereiding, om strategisch handelen, timing én de overtuiging dat SAM hierin iets te bieden heeft. En refererend op de eerder genoemde 'bewustwording': wij, als onderwijsprofessional van SAM, staan werkelijk bol van kennis. Geen valse bescheidenheid meer!

In de inleiding van de startnotitie 'Kenniscentrum SAM' staat het een en ander nog scherper verwoord:

Het hedendaagse onderwijs heeft heden ten dage hedendaagse onderwijzers en hedendaagse managers nodig – heel veel 'hedendaags' in deze volzin om mijn inleiding hier krachtig neer te zetten – die onderwijsinhoudelijk en – organisatorisch *top of the bill* te zijn. Omdat ik van enige allegorische inslag gespeend ben, maak ik graag gebruik van de volgende metafoor:

Het hedendaagse onderwijs is het goudgele graan dat meedeint, meewiegt op de winden van de verandering, op de briesjes van de vernieuwing. Zonder ooit te breken, maar immer ruisend.

Het onderwijs, onderhevig aan grillige volksvertegenwoordigers, is altijd in beweging. *Al-tijd* (graag nadrukkelijk lezen, zo nodig hardop). Het wordt tijd dat dat gegeven erkend wordt door de onderwijsmensen zelf. In plaats van het te verzuchten, dient de voortdurende beweging als uitgangspunt te worden beschouwd.

Het onderwijs loopt in maatschappelijke en technologische ontwikkeling steevast achteraan, zij is daarin niet eens trendvolger te noemen. Zij verandert pas mee als het echt niet anders kan. Denk hierbij ondermeer aan de intrede van de computer in de klas.

Het onderwijs gaat gebukt onder het imago dat zij zichzelf heeft opgelegd, namelijk een van zelfbeklag. De onderwijzer sleept zich van vakantie naar vakantie en is niet meer in staat zichzelf aan de nekharen uit de poel van taakuren, opbrengsten en prognoses te trekken. De onderwijzer – van nature deterministisch aangelegd – ervaart een wereld tegen hem, waarin alles hem² aangedaan wordt, waarin hem alles overkomt. En heeft het altijd druk.

Het wordt tijd dat wij ons richten in de volle wind, het wordt tijd dat wij ons rechten.

Krimp, Passend Onderwijs en terugloop leerlingenaantal? We gooien onze – niet geringe deskundigheid – in de strijd. Denken wij die niet te hebben? Dan worden wij ons daar maar eens bewust van! Want er is een schat aan ervaring, aan expertise, binnen onze sbo-scholen, binnen het samenwerkingsverband. En wat let het ons deze te gelde te maken? Wat let het ons om onze ervaring te vermarkten?

Waar we gaan afnemen als onderwijsleerplek, zullen we gaan toenemen als Kenniscentrum. We gaan een pregnante plek innemen in de nieuwe zorgroute, waarin verwijzing naar het sbo en so tot de uiterste mogelijkheid zal gaan behoren. Het Kenniscentrum wordt de belichaming van de onderwijszorgarrangementen.

Maar we gaan nog een stapje verder. Van trend-afwachter worden we trendsetter: zelfs op managementniveau denken wij een prachtig aanbod te hebben, als coaching en training en andere navenante zaken.

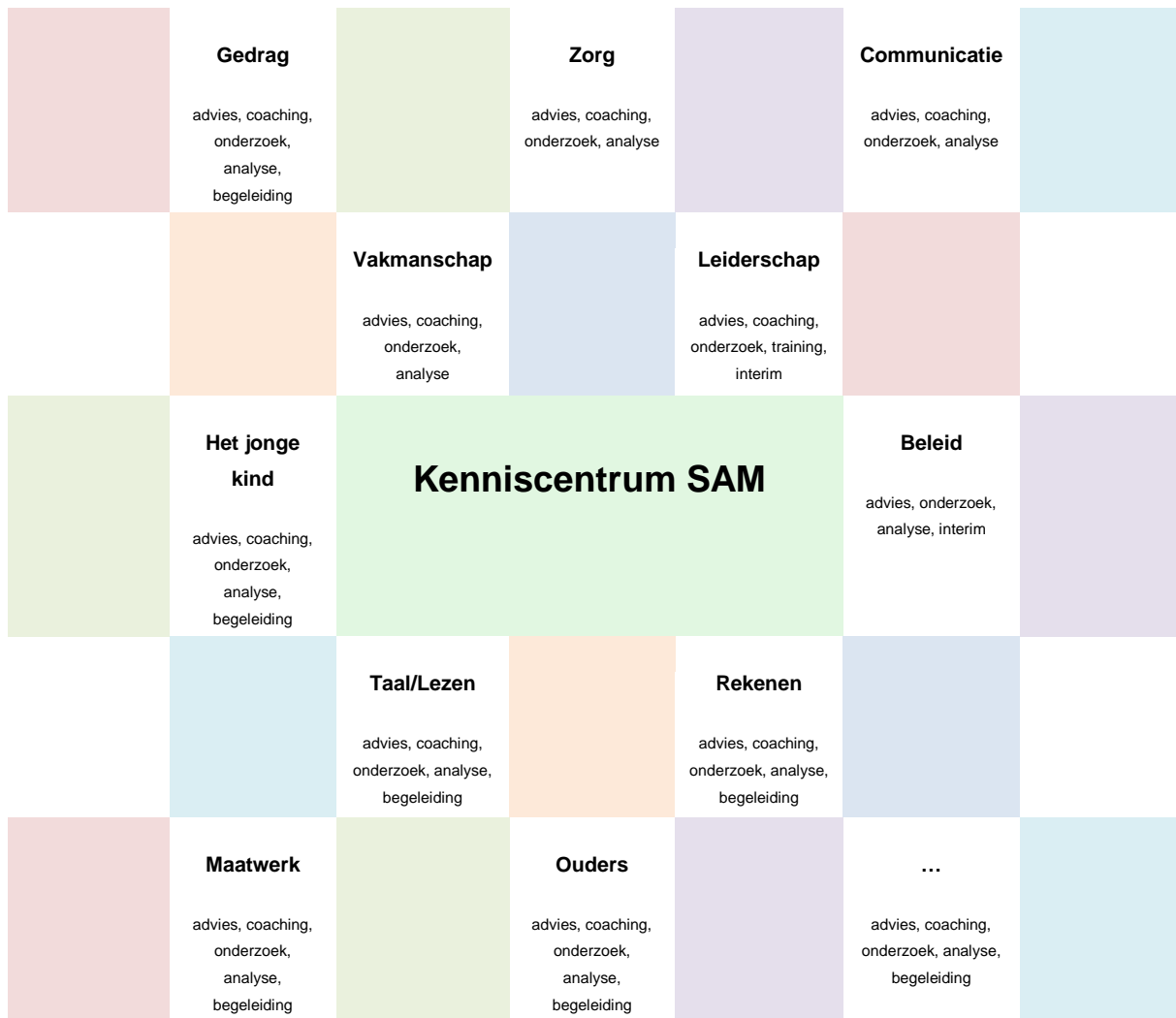
Meer weten?

Dan zet ik graag het concept 'Kenniscentrum' uiteen. Hier ter tafel. Met de neus in de wind.

Soms is het nodig om zaken ietwat zwart-wit te stellen. En soms bedoel ik het ook werkelijk zo.

² De onderwijzer is qua taalkundig geslacht mannelijk, vandaar ook de mannelijke verwijzing.

Het Kenniscentrum in beeld:



Omtrent de financiële en materiële zaken

Met het negatieve resultaat van de Begroting 2012 zal het bestuursformatieplan '12-'13 meer bijgesteld moeten worden dan verwacht. Voor 1 mei 2012 zal deze aan de gmr worden gepresenteerd. Het resultaat heeft echter niet alleen invloed op het personele component van de organisatie, maar ook op het materiële. De hand op de knip zal meer dan ooit voelbaar zijn. Toelichting hierin zal ook plenair plaatsvinden op de eerder genoemde bijeenkomst van 11 januari 2012.

De huisvesting en inrichting van SAM

De gemeente is nog steeds de mening toegedaan – in het laatste overleg van 9 december 2011 werd deze nog eens benadrukt – dat SAM teveel vierkante meters heeft voor te weinig leerlingen. Noodzakelijk onderhoud aan de gebouwen wordt met dit gegeven structureel afgewezen; de

gemeente draagt alleen bij daar waar SAM 'recht' op heeft. Het overleg hierover – gekoppeld aan de plannen ten aanzien van het Kenniscentrum – zal een vervolg krijgen na de kerstvakantie.

Beleidsvoorbereiding

In de 'voortgangsfase' bevinden zich de volgende zaken:

- ouderbetrokkenheid
- taakbeleid:
ondermeer de aanbevelingen van de gmr worden op moment van schrijven bekeken en zo mogelijk ingepast;
- algemene schoolgids:
de eerste tekstvoorstellen liggen al enige tijd bij de Inspectie ter redactie; de gids zal geheel geschreven worden in de geest van de opbrengsten van de Tweedaagse 2011;
- schoolplan:
geschreven met de input van de Tweedaagse en de 'mindmapping' van 21 november 2011;
- handboek Policy Governance
- functieboek SAM
- inzet schoolmaatschappelijk werk SAM
- veiligheidsplan

Relaties / PR

De stichting 'Vrienden van SAM' (VvS) is na de oprichting al vier keer bij elkaar gekomen om de sponsoring goed op de agenda van SAM te krijgen. Het bestuur van de VvS bestaat uit:

- Leo ten Have, voorzitter
- Eesge Botma, bestuurslid
- Stefan Rutten, bestuurslid
- Gerard Klaassen, bestuurslid
- Ferdinand ter Haar, bestuurslid

De stichting heeft ook een ouder benaderd om zitting te nemen in het bestuur, daar zij input vanuit de ouders van wezenlijk belang vindt.

De stichting heeft zich tot doel gesteld om inspanningen te leveren extra gelden te genereren in verband met het realiseren van plannen die niet binnen de exploitatie van SAM gefinancierd kunnen

worden. De extra verkregen gelden worden ingezet ten behoeve van de kinderen van SAM en kennen een uiteenlopende besteding.

De stichting heeft haar logo afgeleid aan die van SAM en ziet er als volgt uit:



Om sponsors te werven, zogezegd vrienden te maken, heeft de VvS een aantal sponsorpakketten samengesteld. Op de staalkaart hieronder staan de pakketten beschreven. De vriendschap wordt ondersteunt door de Commissie van Aanbeveling, zij staat onderaan de kaart geportretteerd.

Vrienden worden met SAM

De Club van Honderd (€ 100,00)

- naamsvermelding op de website van SAM
- duur van de vriendschap: 2 jaar

Sponsorpakket (€ 250,00)

- naamsvermelding op de website van SAM
- duur van de vriendschap: 3 jaar
- logovermelding op reclamebordjes 'Vrienden van SAM' bij ingang scholen
- vermelding in de locatiegidsen
- één keer per jaar netwerkbijeenkomst voor de 'Vrienden van SAM' met spreker/inleider op verzoek van sponsors (=onderscheidend) + uiteraard met een hapje en een drankje

Stersponsorpakket (€ 500,00)

- als Sponsorpakket, met als volgende toevoegingen:
 - naamsvermelding op de website van SAM met logo
 - halve pagina advertentie in de locatiegidsen
 - één keer per jaar gratis gebruik van vergader- / presentatieruimte op een van de locaties

Hoofdsponsorpakket (€ 1.000,00)

- als Stersponsorpakket, met als volgende toevoegingen:
 - hele pagina advertentie in de locatiegidsen
 - twee keer per jaar gratis gebruik van vergader- / presentatieruimte op een van de locaties
 - (op afspraak) spreekuur voor ouders van kinderen 4-12 jaar over gedrag- en leerproblemen
 - vanuit vakgebied van sponsor: sponsor stelt tijd/expertise (max 4 uur) ter beschikking aan andere sponsors 'Vrienden van SAM'

Comité van Aanbeveling SAM



Guus Hiddink



Lennard Kamps



Toine ten Have



Vincent Immink



Henk Grootjans

Het is wat prematuur om uitgebreid in te gaan op de plannen binnen de VvS, maar er staan leuke dingen te gebeuren in het voorjaar van 2012...

Bestuurszaken

De opbrengsten van de Tweedaagse 2011 zijn ter kennis genomen door het bestuur en worden volledig omarmd. Zij is dan ook van mening dat deze 'moeten doorklinken' in beleidsvoorbereiding en –uitvoering.

Het bestuur heeft daarnaast in haar rol als bevoegd gezag opnieuw de herstelwerkzaamheden in de begroting – het vinden van de balans in de balans – als taakstellend opgevat en de algemeen directeur met de uitvoering ervan belast.

Medezeggenschap

De gmr werkt volgens een jaarrooster, welke ondermeer is afgestemd met het jaarplan van de algemeen directeur. De samenwerking tussen beide is zeer constructief te noemen, het meedenkend vermogen van de raad is groot en wordt als zeer waardevol opgevat door directie en bestuur.

Prikkel en geprikkeld worden

Tijdens het Groot Overleg van 7 december 2011 is in beschouwende zin gesproken over het wezen van SAM en haar bestaansgrond. Op 11 januari 2012 zal dit opnieuw aan de orde komen. Wij, als mensen van SAM, moeten er van doordrongen zijn dat we hard nodig zijn in het hedendaagse onderwijsbestel. Dat we er naar handelen en ons als *gezaghebbend* binnen ons vakgebied profileren. Daarin past het handelingsgericht werken in de meest brede zin van het woord, daarin past het uitgaan van de legio mogelijkheden. Vermits deze gezien worden en er niet vervallen wordt in het nietszeggende *'ik ben zo druk'* – want dat zijn we!

Het wordt langzamerhand een persoonlijk ongerief dat ik op de welgemeende vraag *'Hoe gaat het met je?'* bijna altijd hetzelfde antwoord krijg. Zonder de werkdruk en navenante werkdrukbeleving te willen bagatelliseren, hoop ik zo dat het *'Ik ben zo druk'* verwordt tot het *'Ik heb gekozen voor dit prachtvak en wat ben ik er trots op!'*

In tijden als deze zijn er strijdbare en bevlogen mensen nodig, die zich gesteund weten, die de tijd en ruimte gegund krijgen om tot volle bloei te komen zonder enige vorm van rigide rekenschap.

Die elkaar tot ideële hoogtes stuwen, zonder verlies van realiteitszin.